

Erasmus+ programmi Euroopa-sisese õpirände ülevaade aastal 2013

Anastasija Rammul

17.12.2020

Sissejuhatus

Erasmus+ programm on Euroopa-sisene õpiränne, mis võimaldab üliõpilastel üle Euroopa õppida ühe semestri või terve aasta välisülikoolis. Programmi populaarsus aastatega aina kasvab, seega kasvab ka osalejate arv. Ka Eesti erinevate ülikoolide tudengid osalevad aktiivselt õpirändes, seega antud projekti raames uurime kuidas erineb nende kogemus teiste Euroopa riikide osalejate omast.

Andmestiku kirjeldus

Projekti jaoks kasutan Euroopa Liidu avatud portaali andmeid “Raw data of Erasmus student mobility (study exchanges and work placements in 2013-14)”. Tabelis on esitatud Erasmuse programmiga seotud andmed iga osaleja kohta aastal 2013, kokku osalejaid oli üle 270 tuhande, neist eestlasi 1009. Kirjeldatakse selliseid tunnuseid nagu tudengi eriala, kodu- ja välisülikool, stipendiumi suurus, vanus ja teised. Siin on tunnuste nimekiri:

- ‘Action’ - programmi liik (antud tabelis on kõigil ühesugune ERA02)
- ‘CallYear’ - programmis osalemise aasta
- ‘ProjectNumber’ - projekti number
- ‘MobilityID’ - mobiilsuse kood
- ‘SendingCountry’ - tudengi päritolumaa
- ‘ReceivingCountry’ - sihtriik
- ‘MobilityType’ - õpirände tüüp
- ‘SpecialNeeds’ - erivajadused
- ‘SubjectAreaCode’ - eriala kood
- ‘SubjectAreaName’ - eriala nimi
- ‘StartDate’ - alguskuupäev
- ‘EndDate’ - lõppkuupäev
- ‘DurationInMonths’ - õpirände kestus kuudes
- ‘DurationInDays’ - õpirände kestus päevades
- ‘SubsistenceTravel’ - stipendiumi suurus
- ‘LevelOfStudy’ - õpingute tase
- ‘ParticipantID’ - üliõpilase kood
- ‘ParticipantGender’ - sugu
- ‘ParticipantType’ - osaleja liik
- ‘Language’ - õppekeel välisülikoolis
- ‘SendingPartnerErasmusID’ - koduülikooli kood
- ‘SendingPartnerErasmusID’ - koduülikooli nimi
- ‘HostingPartnerErasmusID’ - välisülikooli kood
- ‘HostingPartnerName’ - välisülikooli nimi
- ‘HostingPartnerCity’ - linn, milles välisülikool asub

Probleemid andmetega

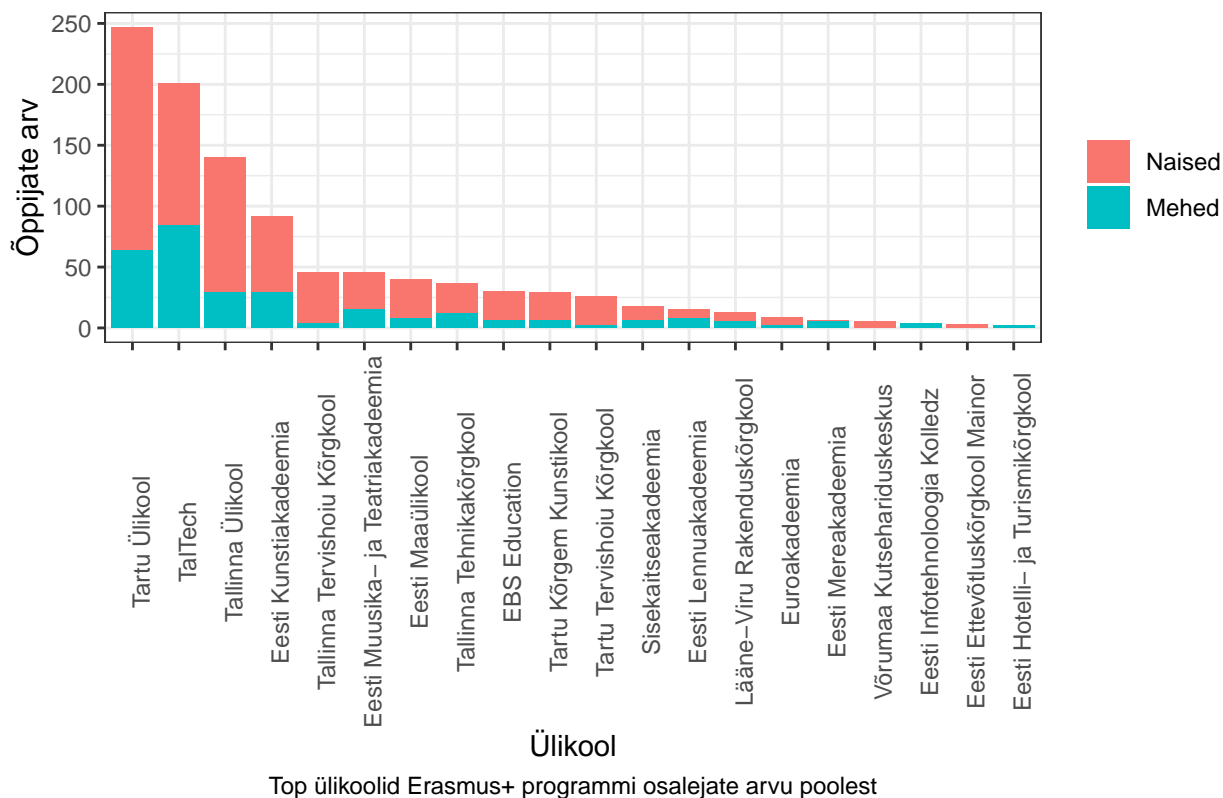
Esialgse plaani järgi, pidin analüüsima andmestikku, milles on esitatud kõikide riikide kohta info ehk kokku oli ca 272.000 vaatlust. Seoses sellega, et faili maht oli liiga suur ning selle töötlemine oli arvuti jaoks keeruline ning võttis palju aega, otsustasin koostada uue andmestikku. Nimelt, valisin tabelist ainult Eesti üliõpilaste andmed ning edasi koostan oma analüüsi nende põhjal.

Uurimisküsimused

Võttes uued andmed arvesse, on veidi muutunud ka projekti eesmärk. Kuna võrrelda Eestit teiste riikidega ei ole võimalik, koostan ülevaade eesti ülikoolide tudengitest, kes võtsid osa Erasmus+ programmist aastal 2013. Selleks on püstitatud järgmised uurimisküsimused:

1. Milliste ülikoolide üliõpilased on kõige aktiivsemad programmi osalejad?
2. Millist toetust saavad programmis osalejad ja millest võib sõltuda selle suurus?
3. Milliseid sihtkohti ning ülikoole valivad eesti tudengid oma õpirändeks?
4. Milliste erialade tudengid osalevad õpirändes kõige sagedamini?

Programmis osalevad ülikoolid



Joonis 1. Top ülikoolid Erasmus+ programmi osalejate arvu poolest.

Saime teada, et programmis osales kokku 1009 üliõpilast 20-st erinevast ülikoolis. Kõige rohkem osalejaid oli Tartu Ülikoolist, kokku ligi 250. Top 5 hulka kuulub ka Tallinna Tehnika Ülikool, Eesti Kunstiakadeemia ning Tallinna Tervishoiu Kõrgkool. Jooniselt on näha ka seda, et naissoost üliõpilasi osales õpirändes oluliselt rohkem kui meessoost. Ainuke erand on Eesti Mereakadeemia, kus 2013. aastal läks välismaale õppima rohkem noormehi.

Õppetoetuse analüüs

Edasi vaatame millist õppetoetust saavad programmis osalejad ning millest võib sõltuda selle suurus. Andmete visualiseerimiseks koostame sagedustabelit ning jaotame stipendiumi suurused viieks grupiks, 0-300 on minimaalne ning 1000+ maksimaalne. Selgus, et enamus üliõpilasi, nimelt 57% on saanud õppetoetust 500 kuni 700 eurot kuus. Alla 4% sai minimaalset võimalikku stipendiumi ja kahel inimesel 1009-st oli õppetoetuse suurus üle 1000 euro.

Tabel 1. Õppetoetuse suuruse sagedustabel.

	Sagedus	%
0-300	40	3.96
300-500	205	20.32
500-700	579	57.38
700-1000	183	18.14
1000+	2	0.20

Edasi üritame välja selgitada, kuidas sõltub õppetoetuse suurus õpirände tüübist. Selleks koostame tabelid, kus on esitatud maksimaalsed väärtused. Peale selle, arvutame välja keskmised õppetoetuse määrad eraldi SMS (õppimine välismaal) ja SMP (praktika välismaal) jaoks.

Tabel 2. Maksimaalsed õppetoetuse suurused õpingute korral välismaal.

Õpirände tüüp	Õppetoetuse suurus	Kestus kuudes	Stipendium kuus
Mob-SMS	3000	3	1000
Mob-SMS	3000	3	1000
Mob-SMS	2972	3	991
Mob-SMS	2972	3	991
Mob-SMS	2972	3	991

Keskmiseks õppetoetuse suuruseks on 576 eurot. Maksimaalseks väärtuseks on 1000 eurot kuus.

Tabel 3. Maksimaalsed õppetoetuse suurused praktika korral välismaal.

Õpirände tüüp	Õppetoetuse suurus	Kestus kuudes	Stipendium kuus
Mob-SMS	3000	3	1000
Mob-SMS	3000	3	1000
Mob-SMS	2972	3	991
Mob-SMS	2972	3	991
Mob-SMS	2972	3	991

Keskmiseks õppetoetuse suuruseks praktika korral on 594 eurot. Maksimaalseks väärtuseks on aga 1158 eurot kuus.

Sellest teeme järelduse, et praktika korral on õppetoetuse suurus reeglina mõne euro võrra suurem, kui tavalise õpirände korral.

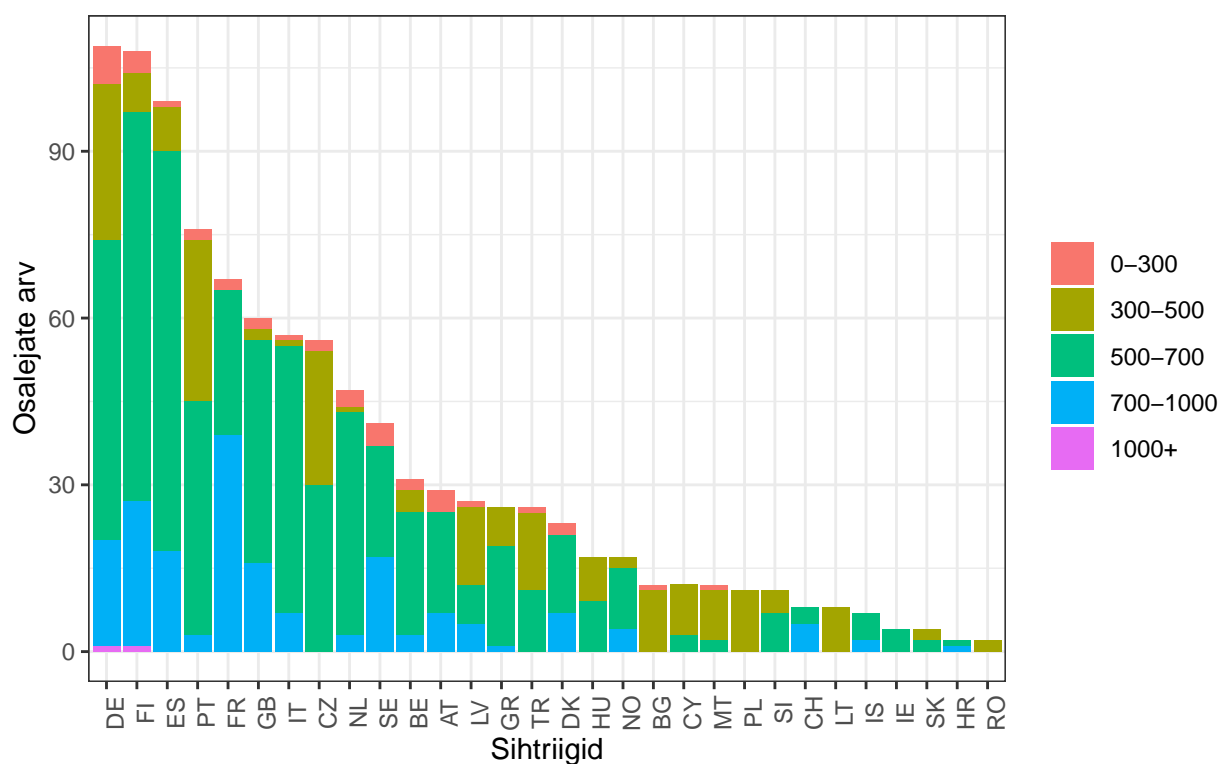
Sihtkoha valik õpirände jaoks

Järgmisena vaatame, milliseid sihtkohti on valinud Eesti üliõpilased oma õpirändeks Euroopas aastal 2013. Lisaks, uurime kuidas mõjutab sihtkoht õppetoetuse suurust.

Jooniselt on näha, et kõige populaarsemad sihtriigid eesti tudengite seas 2013. aastal olid Saksamaa, Soome ja Hispaania. Üldiselt on tudengid saanud keskmise suurusega õppetoetuse nendes riikides õppimiseks, 500 - 700 eurot kuus. Päril paljud, umbes 70 inimest on sihtkohaks valinud Prantsusmaa, kus üle poole tudengeid on saanud suurema stipendiumi, 700-1000 eurot kuus.

Sihtkohad, mis ei olnud eesti tudengite seas eriti populaarsed on Rumeenia, Horvaatia ja Slovakkia.

Joonis 2. Kõige populaarsemad õpirände sihtkohad Eesti tudengite seas.



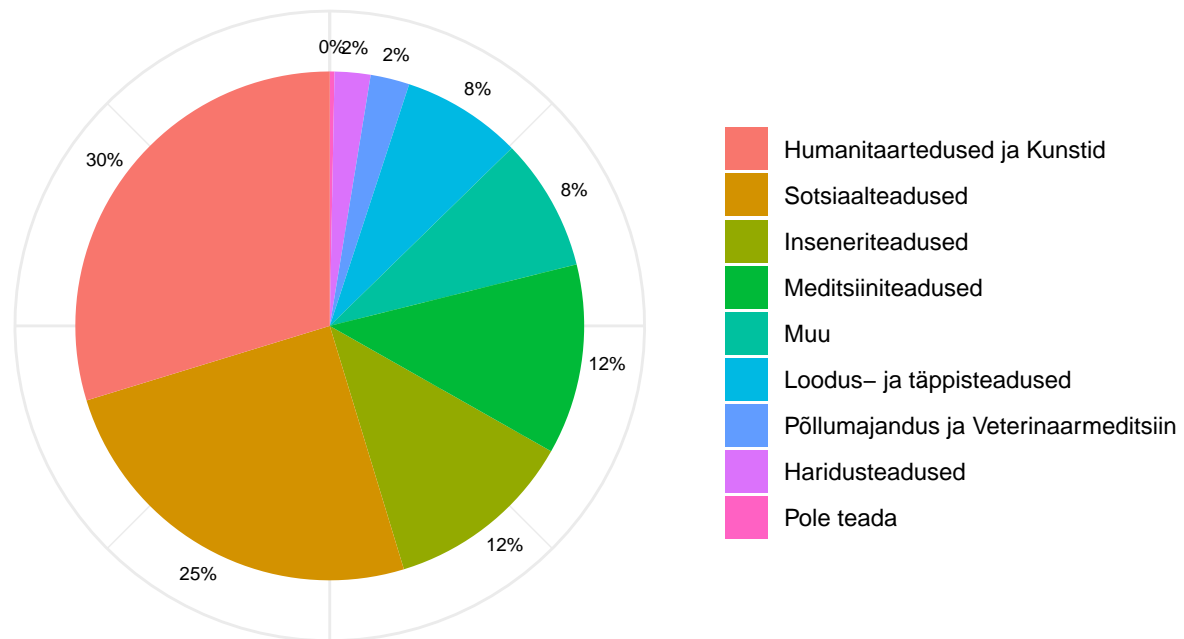
Kõige populaarsemad õpirände sihtkohad eesti tudengite seas

Erialade ülevaade, mille tudengid osalevad Erasmus+ programmis

Erialasid, mille tudengid käivad välismaal õppimas või praktikat tegemas on palju erinevaid. Analüüsi lihtsustamiseks on välja valitud ainult üheksa põhilist kategooriat. Sellised erialad nagu, näiteks turismikorraldus, laevandus või teenuste juhtimine on koondatud gruppi “Muu”.

Selgus, et 2013. aastal Erasmus+ programmis kõige aktiivsemad osalejad olid Humanitaarteaduste ja Kunstide (30%) ning Sotsiaalteaduste tudengid (25%). Kõige vähem osalejaid oli Haridusteaduste, Põllumajanduse ja Veterinaarmeditsiini erialadest. Nende tudengite osakaal moodustas kokku umbes 4%. “Muu” grupi alla kuulus 8% erinevatest erialadest.

Joonis 3. Erasmus+ programmi osalejate erialade jaotus.



Kokkuvõte

Antud projektis analüüsisime, milline ole Eesti tudengite kogemus Erasmus+ programmi suhtes aastal 2013. Nimelt, vaatasime millised sihtkohad on kõige populaarsemad eesti üliõpilaste seas, milliste Eesti ülikoolide tudengid osalevad õpirändes sagedamini ning milline on õppetoetuse suurus.

Selgus, et Erasmus+ programmis osalesid 20 ülikooli tudengid ja kõige rohkem üliõpilasi ole Tartu Ülikoolist, TalTechist ning Tallinna Ülikoolist. Huvitav oli ka see, et naisoost üliõpilased on aktiivsemad programmis osalejad.

Oma sihtkohtadeks valisid eesti tudengid erinevaid Euroopa riike, kuid kõige levinum valik oli Saksamaa, Soome ja Hispaania. Kõikides nendes riikides oli õppetoetuse keskmine suurus umbes sarnane ning enamus üliõpilasi on saanud keskmise suurusega stipendiumi, 500-700 eurot. Keskmise suurusega õppetoetus on üldiselt kõige levinum tudengite seas ning seda saab ligi 57% üliõpilasi.

Erialade osas vaadates, 2013. aastal Eestis olid kõige aktiivsemad õpirändes osalejad Humanitaarteaduste ja Kunstide ning Sotsiaalteaduste tudengid.